

Onderzoeksdatabeleid en protocol Faculteit Rechtsgeleerdheid

Voor wetenschappelijk onderzoek door of onder leiding van medewerkers van de faculteit, toegepast (niet-wetenschappelijk) onderzoek en onderzoek door studenten.

Inleiding

In dit protocol is het onderzoeksdatabeleid vastgelegd van de Faculteit Rechtsgeleerdheid en het Groningen Centre for Law and Governance (GCLG). Het protocol is primair van toepassing op wetenschappelijk onderzoek door of onder leiding van medewerkers van de faculteit. Daarnaast is het ook van toepassing op toegepast onderzoek en op onderzoek door studenten.

Toegepast onderzoek wordt in dit protocol gedefinieerd als onderzoek waar geen wetenschappelijke output zoals een wetenschappelijke publicatie aan verbonden is. Bijvoorbeeld onderzoek naar het functioneren van een organisatie of instelling, effectiviteit van bestuur en inrichting van de organisatie. Of onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs, zoals vak-evaluaties of carrière paden van alumni.

Onderzoek door studenten wordt gedefinieerd als onderzoek in het kader van de studie, bijvoorbeeld de scriptie of een afstudeeropdracht, onder begeleiding van een medewerker van de Faculteit.

Het beleid van de Faculteit Rechtsgeleerdheid is met name gericht op duurzame digitale opslag van onderzoeksdata uit niet-openbare bronnen en op het zorgvuldig verwerken van persoonsgegevens in onderzoek, conform de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

Niet-openbare bronnen zijn bijvoorbeeld: dossiers van rechtszaken en procedures bij de Belastingdienst of UWV, interne kennisbanken van (juridische) organisaties en professionals en interne bedrijfsgegevens.

Persoonsgegevens zijn alle gegevens over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon zoals bedoeld in art 4 onder 1. AVG. Dat wil zeggen informatie die ofwel direct over iemand gaat, ofwel naar deze persoon te herleiden is.¹

Nota bene

Binnen de Faculteit en het GCLG wordt veel onderzoek verricht met raadpleging van openbare bronnen, zoals jurisprudentie en wet- en regelgeving. Dit Research Data Protocol is niet van toepassing op onderzoek dat zich tot deze bronnen beperkt mits deze bronnen geen persoonsgegevens bevatten.

¹ <https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/over-privacy/persoonsgegevens/wat-zijn-persoonsgegevens>

Uitgangspunten voor facultair beleid

1. In 2021 heeft het CvB de notitie *RUG Research Databeleid* vastgesteld.² Hierin zijn de kaders aangegeven voor het datamanagement waaraan faculteiten, onderzoeksinstituten, graduate schools en onderzoekers moeten voldoen.
2. De Nederlandse Gedragscode voor Wetenschappelijke Integriteit vereist dat zowel de stappen in het onderzoeksproces en bronnen als ook onderzoeksdata controleerbaar zijn.
3. Wanneer onderzoek wordt gedaan met personen of indien in onderzoek anderszins persoonsgegevens worden verwerkt dient dit conform de vereisten van de Nederlandse Gedragscode voor Wetenschappelijke Integriteit³ en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)⁴ te gebeuren.
4. Financieringsprogramma's van instellingen als NWO en de Europese Commissie vereisen bij onderzoeksprojecten dat er een Research Data Management Plan (RDMP) aanwezig is.
5. Het Evaluatie protocol onderzoek SEP (Strategy Evaluation Protocol 2021-2027)⁵ verlangt dat wordt gerapporteerd over de integriteit van het onderzoek in brede zin, waaronder integriteit van onderzoeksdata en beschikbaarstelling van data voor hergebruik (open science).
6. Het Bureau Onderzoek van de Faculteit is in brede zin verantwoordelijk voor de ondersteuning van onderzoekers die met niet-openbaar beschikbare data werken en voor scholing en voorlichting op het terrein van Research Data Management. Voor research master-studenten en promovendi ligt deze verantwoordelijkheid bij de Groningen Graduate School of Law (GGSL).
7. Voor ondersteuning bij scholing en voorlichting of grotere projecten dan wel complexe vraagstukken kan ook het RUG Digital Competence Centre (DCC)⁶ worden ingeschakeld
8. Wanneer in wetenschappelijk onderzoek personen betrokken zijn of anderszins persoonsgegevens worden verwerkt, dient dit onderzoek te worden getoetst door de Commissie Ethische Toetsing Rechtsgeleerdheid (CETOR). Daarbij wordt ook het datamanagement, waaronder de toegepaste technische en organisatorische maatregelen ter bescherming van persoonsgegevens, getoetst.
9. Ook toegepast onderzoek dient conform de Nederlandse Gedragscode voor Wetenschappelijke Integriteit en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) plaats te vinden. Toegepast onderzoek wordt niet getoetst door de CETOR. Het dient wel te worden gemeld voor registratie en toetsing bij de Facultaire P&S coördinator.
10. Ook onderzoek door studenten dient conform de Nederlandse Gedragscode voor Wetenschappelijke Integriteit en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) plaats te vinden. Een zorgvuldige omgang met persoonsgegevens is daarbij een vereiste en ook een leerdoel. Ten behoeve van onderzoek door studenten heeft de CETOR richtlijnen opgesteld voor de studenten en hun begeleiders⁷. De begeleider is daarbij primair verantwoordelijk voor het datamanagement.

Als er in dit onderzoek persoonsgegevens worden verwerkt, dient het door de begeleider gemeld te worden bij de Facultaire P&S coördinator voor registratie en toetsing.

² <https://www.rug.nl/digital-competence-centre/rug-research-databeleid-2021.pdf>

³ <https://www.vsnu.nl/files/documenten/Nederlandse%20gedragscode%20wetenschappelijke%20integriteit%202018.pdf>

⁴ <https://www.autoriteitpersoonsgegevens.nl/nl/onderwerpen/avg-europese-privacywetgeving>

⁵ https://www.universiteitenvannederland.nl/nl_NL/sep

⁶ Groningen Digital Competence Centre (DCC): <https://www.rug.nl/digital-competence-centre/>

⁷ <https://www.rug.nl/rechten/onderzoek/wetenschappelijke-integriteit/richtlijnen-wetenschappelijke-integriteit-en-gegevensbescherming-studentenonderzoek.pdf>

Protocol

- A. Alle onderzoekers maken aan het begin van hun onderzoek een beknopt Research Data Management Plan (RDMP), met behulp van een specifiek voor de faculteit ontwikkelde online vragenlijst. Vooral nog wordt hiervoor de *RDMP-webtool*⁸ gebruikt.
Indien gewenst (bijvoorbeeld bij financiering door NWO) kan de onderzoeker van het gebruik van de RDMP webtool afwijken, na overleg met de facultaire Privacy & Security (P&S) coördinator
Wanneer in het onderzoek personen betrokken zijn of anderszins persoonsgegevens worden verwerkt, dienen het onderzoek en het datamanagementplan te worden getoetst door de Commissie Ethische Toetsing Rechtsgeleerdheid (CETOR).
- B. De facultaire P&S coördinator biedt de aanvragers/onderzoekers ondersteuning bij het opstellen van het Research Data Management Plan en adviseert de CETOR bij de beoordeling van het RDMP wanneer in het onderzoek personen betrokken zijn of anderszins persoonsgegevens worden verwerkt.
- C. Gedurende de looptijd van het project worden ruwe en bewerkte gegevens die behoren bij onderzoek aan de Faculteit Rechtsgeleerdheid digitaal opgeslagen op een speciaal voor de betrokken onderzoeker(s) ingerichte Y-schijf: een Publication Package (Pp). Voor promovendi en hun supervisors wordt een Pp ingericht en beheerd door de Graduate School of Law. Voor overige onderzoekers wordt een Pp ingericht door de facultaire P&S coördinator voor onderzoek en beheerd door het Bureau Onderzoek.
Indien gewenst kunnen onderzoekers, in overleg met de Facultaire Privacy en Security coördinator, gemotiveerd afwijken van opslag op de Y-schijf.
Wanneer in het onderzoek personen betrokken zijn of anderszins persoonsgegevens worden verwerkt, dient de alternatieve opslag ook getoetst te worden door de CETOR.
- D. De onder D. genoemde Publication Package is alleen toegankelijk voor de betrokken onderzoekers en - bij promovendi- hun supervisors.
- E. Na afloop van het onderzoek worden ruwe en verwerkte data duurzaam digitaal gearhiveerd in de Publication Package.
Daarnaast worden data die geschikt zijn voor hergebruik door andere onderzoekers, door tussenkomst van het DCC gepubliceerd in DataverseNL of een andere data repository, waarbij er afstemming is met de onderzoekers omtrent de toegankelijkheid van de data en eventuele embargo's.
- F. De standaard bewaartermijn voor onderzoeksdata in de Publication Package is tien jaar.⁹ Van de termijn kan worden afgeweken als conform de AVG persoonsgegevens eerder moeten worden vernietigd of als de data voor een langere periode dan tien jaar wetenschappelijk relevant blijven. In alle gevallen beslist het faculteitsbestuur, na overleg met de betrokken onderzoeker(s) en advies van de CETOR.¹⁰

⁸ Zie: <https://www.rug.nl/digital-competence-centre/it-solutions/rdmp-webtool>

⁹ Conform het RUG datamanagementbeleid en VSNU gedragscode

¹⁰ NB: deze beslissing mag niet in strijd zijn met de wet (AVG)

- G. Wanneer onderzoekers hun data willen delen met andere personen of instellingen, niet zijnde mede-onderzoekers, dient in het datamanagementplan te worden aangegeven om welke data het gaat, op welke wijze deze gedeeld worden en of er sprake is van doorgifte aan derde landen (of internationale organisaties) zoals bedoeld in hoofdstuk V van de AVG.¹¹ Onderzoekers dienen daarbij uitsluitend gebruik te maken van diensten die beheerd worden door de RUG of waarmee de RUG een verwerkersovereenkomst heeft. Unishare¹² en Surffilesender¹³ hebben daarbij vooralsnog de voorkeur.
- H. Wanneer er niet alleen behoefte is aan het delen van data, maar ook aan het gezamenlijk bewerken van data met derden, dient er altijd een overeenkomst te worden opgesteld¹⁴ in overleg met de P&S coördinator. Daarbij worden ook een geschikt platform en relevante technische en organisatorische maatregelen vastgesteld.
- I. Toegepast onderzoek waarin persoonsgegevens worden verwerkt, dient te worden gemeld bij de Facultaire P&S coördinator. Deze registreert het onderzoek en toetst marginaal of er ethische risico's zijn en of de verwerking plaatsvindt conform de vereisten van de AVG. De punten D, H, I en K. van dit protocol over het opslaan, delen en gezamenlijk bewerken van data zijn ook voor dit onderzoek richtinggevend.
- J. Onderzoek door studenten waarin persoonsgegevens worden verwerkt, vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de begeleider, deze dient hiervoor expliciet toestemming te geven. Het onderzoek wordt door de begeleider gemeld bij de Facultaire P&S coördinator. Deze toetst of de verwerking plaatsvindt conform de vereisten van de AVG.

Nota Bene: De onderzoeker is primair verantwoordelijk voor opslag en delen van onderzoeksdata conform dit protocol of op een wijze die als deugdelijk wordt beoordeeld door de CETOR, dan wel de P&S coördinator voor onderzoek of de facultaire P&S coördinator. Dit geldt ook bij gewijzigde omstandigheden in de loop van het onderzoek.

Het Research Data Protocol van de Faculteit Rechtsgeleerdheid is op 27 januari 2016 door het bestuur van de faculteit vastgesteld en op 9 oktober 2019 en op 6 juni 2023 geactualiseerd.

¹¹ Raadpleeg in geval van twijfel altijd de Facultaire P&S coördinator

¹² Zie: <https://www.rug.nl/society-business/centre-for-information-technology/research/services/data/opslagfaciliteiten/unishare>

¹³ Zie: <https://www.rug.nl/society-business/centre-for-information-technology/research/services/data/opslagfaciliteiten/surffilesender>

¹⁴ Zie: <https://www.rug.nl/rechten/onderzoek/wetenschappelijke-integriteit/workflow-verwerkersovereenkomst-bij-onderzoek>